

ת"פ 60934/03/22 - עבד אל רחמאן תפאל נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 60934-03-22 מדינת ישראל נ' תפאל(עציר) ואח'
תיק חיצוני: 847987/2021 ימ"ר חוף

מספר פל"א 847987/2021 ימ"ר חוף מספר פל"א 856981/2021
ימ"ר חוף מספר פל"א 3878/2022 ימ"ר חוף

לפני כבוד השופט גיל קרזבום	עבד אל רחמאן תפאל
המבקש/הנאשם 1	באמצעות ב"כ עו"ד אביגדור פלדמן
נגד	מדינת ישראל
המשיבה/המאשימה	באמצעות פרקליטות מחוז חיפה ובעניין
הנאשמים 2 ו-3	ראם מזאריב -
	2
	באמצעות ב"כ עו"ד תומר נווה
	איברהים נגאגיה -
	3
	באמצעות ב"כ עו"ד עאדל בויראת

החלטה בבקשת הנאשם 1 לחזור בו מהודאתו

לפני עתירת הנאשם 1 (להלן: "המבקש" או "הנאשם 1") לחזור בו מהודאתו בכתב האישום המתוקן בהתאם לסעיף 153(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] התשמ"ד 1982.

רקע

1. כנגד הנאשמים הוגש בתאריך 28.3.22 כתב אישום בעבירות סמים. באישומים הראשון והשני יוחסו לנאשמים 1 ו-2 עבירות של סחר בסם מסוכן (להלן: "עבירת סחר") והחזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית (להלן: "עבירת החזקה"). באישום השלישי יוחסו לנאשם 1 ו-3 עבירות של סחר והחזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית. הנאשמים עצורים מיום 14.3.22.

2. עד ליום 8.9.22 התקיימו שישה דיונים (אחד בפני כב' השופט ניצן סילמן, שלושה בפני כב' השופטת א. ויינשטיין ושניים בפני הח"מ), אך בהיעדר תעודת חסיון לא ניתנה תשובה לכתב האישום. בתאריך 2.11.22 ניתנה תשובה מפורטת לכתב האישום והמאשימה מסרה נאום פתיחה. דיון ההוכחות הראשון שהיה קבוע לתאריך 30.11.22 בוטל מפאת נסיבות הקשורות בב"כ המבקש. דיון ההוכחות שהיה קבוע ליום 18.12.22 בוטל אף הוא, הפעם מפאת נסיבות הקשורות בב"כ המאשימה. גם דיון ההוכחות שהיה קבוע ליום 3.1.23 בוטל, שוב מפאת נסיבות הקשורות בב"כ המבקש.

3. בתאריך 19.3.23 בפתח ישיבת ההוכחות הראשונה חזרו בהם הנאשמים מכפירתם, הודו בכתב אישום מתוקן, הורשעו והתיק נקבע לטעונים לעונש לתאריך 21.6.23 לאחר קבלת תסקיר שרות מבחן בעניינו של הנאשם 2. לציין שתחילתו של הדיון התעכבה (ביותר משעה) לבקשת ב"כ הנאשמים לצורך סיום המו"מ.

4. כתב האישום המתוקן בו הודו הנאשמים מייחס למבקש שתי עבירות סחר, שלוש עבירות של החזקת סמים מסוכנים שלא לצריכה עצמית (להלן: "**עבירת החזקה**") ועבירה אחת של סיוע לסחר בסם מסוכן (להלן: "**עבירת סיוע**"). לנאשם 2 מיוחסות שתי עבירות של סיוע ושתי עבירות של החזקה. לנאשם 3 מיוחסת עבירה אחת של סחר ועבירת החזקה.

5. בתאריך 28.3.23 הוגשה בקשת הנאשם 1 לחזור בו מהודאתו בכתב האישום המתוקן.

נימוקי הבקשה

6. לטענת המבקש נוהל עם המאשימה מו"מ על פני מספר שבועות במהלכו הובהר לנאשמים על ידי המאשימה כי הסדר טעון חייב לכלול את שלושת הנאשמים. המבקש שלא רצה להכשיל את הסדר הטעון ביחס לשאר הנאשמים נלחץ עד כדי כך שלא היה ביכולתו להפעיל שיקול דעת רציונלי ועצמאי, והוא הודה במעשים ובעבירות שלא ביצע. עוד טען, כי הודאתו ניתנה עת הסוכן המשטרתי ממתין לעדותו בחדר הסמוך, וככל שזה היה עולה להעיד לא היה ניתן להגיע להסדר טעון, עובדה שהחריפה את הלחץ הנפשי בו הוא היה נתון. המבקש הוסיף וטען כי מיד לאחר חזרתו מהדיון לבית המעצר, פנה לבא כוחו וביקש לחזור בו מהודאתו. בבקשתו הדגיש כי אינו מנסה לחמוק מאימת הדין, הוא מאמין בחפותו והגיש בקשה זו בתום לב, ויש לאפשר לו את יומו בבית המשפט.

במהלך הדיון בבקשה ב"כ המבקש חזר על האמור בבקשה והסביר כי אכן התנהל מו"מ על פני מספר שבועות, אך היה זה ב"כ הנאשם 2 שהשלים את פרטי ההסדר, ורק בבוקר דיון ההוכחות הוצגו למבקש פרטי ההסדר, והיה צורך בהשלמת המו"מ על מנת לנסות ולשכנע את המאשימה להחליף את עבירת הסחר נשוא האישום השני בעבירת סיוע. אלא שהמו"מ לא נשא פרי מבחינתו של המבקש, ובסופו של דבר המבקש הודה בכתב האישום המתוקן. הודאה, שניתנה כאמור תחת לחץ נפשי, וגם מתוך כך שהמבקש טעה והתבלבל לחשוב שהוא מודה בעבירה אחת של סחר ולא בשתי עבירות סחר. עוד נטען, כי נכון יהיה לזמן לדיון בבקשה גם את הנאשם 2 שמסכים (כך לטענת המבקש) להודות בעבירת הסחר ביחס לאישום השני במקום המבקש שירשע תחתיה בעבירת סיוע (יצוין כי דחיתי בקשתו זו של המבקש בין היתר מהטעמים שהנאשם 2 לא ביקש זאת, והמאשימה הבהירה כי לא תסכים לתיקון המבוקש - ג.ק.).

המבקש עצמו חזר ואישר כי הסיכום עם הנאשם 2 היה שיודה במקומו בעבירת סחר אחת, ובכך כולם "מתחלקים בעונש" (עמ' 1 ש' 16-20 לפרוטוקול 1.5.23). לטענת המבקש סיכום זה אף מתיישב עם המצב הראייתי בתיק, אך הייתה זו המאשימה שלא הסכימה לאותה הצעה. המבקש אישר כי בית המשפט הקריא בפניו את העבירות בהן יורשע לרבות העובדה, שיושע בשתי עבירות סחר ועבירת סיוע, אלא שבאותו היום נלחץ מאחר וסבר שהגיע לדיון על מנת לנהל את התיק, ולא ידע שהתיק יסתיים בהסדר טעון. המבקש ביקש להבהיר כי הוא נותר בהודאתו ביחס לאישומים הראשון והשלישי, אלא שביחס לאישום השני מעורבותו מגיעה כדי עבירת סיוע הואיל והוא לא נגע בסמים או בכסף (עמ' 5 ש' 28-15 לפרוטוקול מיום 1.5.23).

עמדת המאשימה

7. המאשימה מתנגדת לבקשה. לטענתה המבקש לא הניח כל תשתית עובדתית להוכחת פגם ברצונו החופשי עת הודה במיוחס לו בכתב האישום המתוקן. לשיטת המאשימה נסיבות הגשת הבקשה מצביעות על חוסר תום לבו של המבקש ועל כך שעתירתו נועדה לשיפור הישגים במסגרת הסדר טיעון, ורכישת יתרון דיוני על חשבון יתר הנאשמים בתיק, ובהקשר זה הפנתה לדברי המבקש במהלך הדיון. המאשימה הדגישה כי היא סירבה להצעתו של המבקש להמיר עבירת סחר אחת בעבירת סיוע, וגם היום לא תסכים לכך בהתחשב בראיותיה. המאשימה ציינה כי אמנם עתירתו של המבקש לחזור בו מהודאתו הוגשה זמן קצר (מספר ימים) לאחר הדיון, אך בנסיבות הנ"ל אין מקום להיעתר לה. אשר לטענת המבקש לפיה נלחץ מעצם הגעת הסוכן לדיון, טענה כי מי שטוען לחפותו אינו אמור להילחץ, ובכל מקרה לחץ נפשי אינו מהווה טעם מיוחד המצדיק חזרה מהודיה. בהקשר זה הפנתה לעובדה שיתר הנאשמים לא טענו כי הודאתם ניתנה מתוך לחץ. בנוסף הפנתה להודאתו המפורטת של המבקש בכתב האישום המתוקן לאחר שקיבל הסבר מבא כוחו, נסיבות שיש בהן כדי ללמד על כנות הודאתו. בנוסף הדגישה את הזמן הרב שחלף מאז הגשת כתב האישום, והעובדה שבוטלו מועדי דיוני הוכחות, וניהול התיק יגרום להכבדה ניכרת על הצדדים ועל בית המשפט.

דין והכרעה

חזרה מהודיה" - המסגרת הנורמטיבית

8. בהתאם לסעיף 153(א) לחסד"פ: "הודה הנאשם בעובדה, אם בהודיה שבכתב לפני המשפט ואם במהלך המשפט, רשאי הוא בכל שלב של המשפט לחזור בו מן ההודיה, כולה או מקצתה, אם הרשה זאת בית המשפט מנימוקים מיוחדים שיירשמו".

חזרה מהודיה תתאפשר בנסיבות חריגות ומיוחדות בלבד (ע"פ 3227/10 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] - השופט פוגלמן). "נראה אפוא כי, כי בעיקרון בית המשפט ייעתר לבקשה לחזרה מהודאה - כאשר זו אינה מבוססת על טעות או שגגה - אך ורק כאשר קיים חשש ממשי שההודאה ניתנה בניגוד לרצונו האמיתי של הנאשם או בניגוד לאמונתו הכנה בחפותו" (המלומד יעקב קדמי על סדר הדין בפלילים - חלק שני עמ' 1382). כך גם נפסק כי עיתוי הגשת הבקשה לחזור מהודיה מהווה שיקול מכריע. ככל שהבקשה מוגשת בשלב מאוחר יותר ובפרט במצב בו היא מוגשת לאחר מתן גזר הדין, כך מתעצם הצורך בנימוקים כבדי משקל לקבלתה. "היסוד להבחנה בין פסקי הדין בהם יושמה הגישה המקובלת והמחמירה יותר ובין פסק הדין בעניין סמחאת [בו ננקטה גישה

מקילה יותר - א"ר] נעוץ, בעיקרו של דבר, בעיתוי הגשתה של הבקשה לחזרה מהודיה: בעוד שברובם המכריע של פסקי הדין שיישמו את הגישה המחמירה דובר היה בנאשמים אשר ביקשו לראשונה לחזור בהם מהודיותיהם לאחר שנגזר דינם ובמסגרת ערעור שהגישו; הרי שבעניין סמחת דובר בנאשם שביקש לחזור בו מהודייתו עובר לגזירת הדין..." (ע"פ 5583/08 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בגבו] - פסקה 5 השופט פוגלמן). ברע"פ 2292/08 שי אמסלם נ' מדינת ישראל (פסקה 7) נאמר בהקשר זה כי: "עיתוי הבקשה לחזרה מההודיה הוא שיקול בעל משקל בבחינת כנות בקשתו של נאשם לחזור בו מן ההודיה (ע"פ 3991/04 רגבי נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 2.5.05), פסקה 7 (להלן - ענין רגבי); מ"ח 10468/06 קבוע נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 25.3.07)). היתר לחזרה מן ההודיה לאחר גזר דין יינתן במקרים נדירים, שכן "מתן פתח רחב לנאשמים להתחרט על הודייתם עלול להביא לתוצאה בלתי רצויה, שבה נאשמים יודו לאחר שבאי כוחם יסבירו להם כי כך יהיו צפויים לעונשים פחותים, ולאחר מתן גזר הדין ישקלו האם כדאי להם לחזור בהם מהודייתם" (ע"פ 10518/06 מירון נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 29.3.07) פסקה 7; וע"פ 945/85, שם).

9. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים, הגעתי לכלל מסקנה לפיה דין הבקשה להידחות.

10. מחד, אין חולק כי המבקש לא היה מגובש בעמדתו בבוקר הדיון, עובדה המתיישבת עם בקשתו לדחיית שעת הדיון לצורך סיום המו"מ. כך גם אינני שולל את טענתו לפיה הוא היה לחוץ מהסיבה שהנאשמים 2 ו-3 כבר היו מגובשים בהחלטתם והמתינו להסכמתו, והכל כאשר הסוכן המשטרתי ממתין מחוץ לאולם, וככל שהיה מתחיל להעיד לא היה מושג הסדר טעון (ר' דברי המאשימה בעמ' 5 ש' 1-4 לפרוטוקול). בנוסף, בקשתו של המבקש לחזור בו מהודאתו הוגשה ימים ספורים לאחר הודאתו (9 ימים), וזמן רב לפני מועד הטענות לעונש.

11. מאידך, וחרף הנסיבות הנ"ל, הנימוקים לדחיית הבקשה גוברים במקרה זה באופן מובהק, ואסביר.

ראשית, יש ממש בטענת המאשימה לפיה מטרת הבקשה הינה השגת יתרון דיוני על חשבון יתר הנאשמים. מדברי המבקש עצמו במהלך הדיון בבקשה עולה, כי מטרת בקשתו הינה פתיחת המו"מ מחדש במטרה לשפר את הסדר הטעון באופן שהאישום השני יתוקן בשנית בדרך של המרת עבירת הסחר בעבירת סיוע לסחר, תוך החמרת מצבו של הנאשם 2 שייקח על עצמו את עבירת הסחר במקום עבירת הסיוע בה הודה.

שנית, המבקש אינו באמת טוען לחפותו. המבקש נותר בהודאתו ביחס לאישומים 1 ו- וכן מודה במעורבותו באישום השני, אך טוען שזו מגיעה כדי עבירת סיוע ולא עבירת סחר. מלבד העובדה שלא מדובר במי שטוען לחפותו, יש בכך כדי לחזק את הקביעה לפיה מדובר בבקשה שמטרתה פתיחת המו"מ מחדש במטרה לשפר את מצבו.

שלישית, הודאת המבקש בכתב האישום המתוקן ניתנה לאחר שנוהל בין הצדדים מו"מ ארוך יחסית. קרי, לא מדובר בהתנהלות חפוזה עובר לדיון בו הנאשם מסר את הודאתו, זאת גם בהתחשב בטענתו לפיה הצעת המאשימה נמסרה לו רק בבוקר הדיון, והמו"מ הסתיים בסמוך לתחילת הדיון.

רביעית, הנאשם הודה לאחר שכתב האישום המתוקן הוסבר לו על ידי בא כוחו, והוא השיב: "אני מבין את פרטי ההסדר וההסדר מקובל עלי". בא כוחי הקריא לי את כתב האישום המתוקן. אני מבין אותו ואני מודה בעובדות כתב האישום המתוקן. אני מבין שעל סמך הודאתי בית המשפט ירשיע אותי בשתי עבירות של סחר בסמים ועבירה אחת של סיוע לסחר בסמים ובהחזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית" (עמ' 29 לפרוטוקול מיום 19.3.23 - ההדגשה שלי ג.ק.). מהודאת המבקש ניתן ללמוד כי הוא הבין היטב את משמעות הודאתו והעבירות בהן יורשע, ובפרט העובדה שהוא מודה בשתי עבירות סחר.

אמנם ב"כ המבקש טען כי המבקש טעה והתבלבל לחשוב כי הוא מודה בעבירת סחר אחת ובעבירת סיוע אחת, אך טענה זו אינה מתיישבת עם דבריו המפורשים של המבקש עובר להרשעתו כמצוטט לעיל, וגם לא עם גרסתו במסגרת הדיון בבקשה ממנה עולה, כי הוא היה מודע לכך שהמאשימה לא קיבלה את הצעתו, ועמדה על כך שיורשע בשתי עבירות סחר. המבקש לא טען כי התבלבל או טעה כפי טענת בא כוחו, אלא שבמכלול הנסיבות שתיאר, נלחץ והודה.

12. לסיכום, אינני מתעלם מהאפשרות שהמבקש היה נתון בלחץ עובר להודאתו בכתב האישום המתוקן, אך לא שוכנעתי מהטעמים שפורטו לעיל, כי יש בכך כדי ללמד שהודאתו ניתנה שלא מרצונו החופשי. מדובר בלחצו הפנימיים של המבקש שהבין כי מדובר בנקודת אל חזור, ועליו להחליט האם להודות אם לאו. הודאתו לא נבעה מלחץ חיצוני פסול, ובשום שלב לא נטען על ידי המבקש כי מי מהנאשמים או באי כוחם או בא כוחו, לחצו עליו להודות. גם אם המבקש היה לחוץ מהטעמים שפירט, עתירתו הנוכחית מטרתה אחת ויחידה: ניסיון לשפר את הסדר הטעון. בהתאם, גם אין לתת במקרה זה משקל מכריע למועד הגשת הבקשה.

13. לאור כל האמור, אני דוחה את עתירתו של המבקש לחזור בו מהודאתו.

14. הדיון שנקבע ליום 23.5.23 להשמעת ההחלטה מבוטל. הטענות לעונש יישמעו כמתוכנן בתאריך 21.6.23.

15. להודיע לצדדים ולשב"ס.

ניתנה היום, י"ח אייר תשפ"ג, 09 מאי 2023, בהעדר הצדדים.